

"Ta i ordentligt i inledningen" uppmanar Ingvar Andersson.
Foto: Tomas Nilsson

Bamgrupp. Trogna lekare, en barndansgrupp under Åsa Englunds ledning, intog scenen efter spelmannens allspel.

De vill göra sin stämman hörd

Folkmusiken förenar skinnväst och knätofs. Många av dem har växt upp till ljudet av stråkar, andra är ett efterskvalp av 70-talets folkmusikvåg över landet. Ingvar Andersson från Näshulta kan konsten att förena dem.

Av Carina Bergius
0150-728 47

- Det är lika spännande varje år. Ibland kommer det 50 personer ibland 75. I år är det dock risk att många tänker att det inte är någon idé, med tanke på vädret de senaste dagarna. Men vi ska nog fixa det här ändå, säger Torsten Gau, Södermanlands spelmansförbund.

Spelmansstämman i Julita på midsommardagen är den största i Sörmland och en tradition som varat i många år. I helgen arrangerades den för 76:e gången i ordningen.

Ingvar Andersson från Näshulta är spelledare denna dag. Hans uppdrag är att få alla fritidsmusiker att fungera

som en enda orkester under allspelet.

- Ingvar har förmågan att tala med ögonen, berömmar Torsten Gau.

Dirigentpinnar

Till vardags är Ingvar Andersson musiklärare. På sin fritid har han fungerat som spelledare vid flertalet spelmansstämmor, så många att han vid det här laget tappat räkningen.

- Jag lovar bara för ett år i taget.

På scenen fungerar hans fiol och stråke som två dirigentpinnar.

- Man kan inte ge så tydliga signaler om man spelar själv. Man behöver ha ögonkontakt med alla, förklarar han.

Det är också Ingvar Andersson som bestämmer vilka stycken som orkestern ska spela. Och han väljer med omsorg.

- Jag väljer låtar som jag vet att de flesta kan och som fungerar när det är många som ska spela. Och så väljer jag låtar som det finns lite att säga om.

- Från början! En gång till!
Hans bestämda stämman hörs tydligt inne på kaféets bak-

gård. Han har bara 30 minuter på sig att få orkestern sammansvetsad. En efter en strömmar spelmännen till. Vädergudarna blir glada av stråkarnas musik och skickar som tack värmande strålar ner genom lönnens krona.

Många musiker är dagen till ära klädda i folkdräkt, men lika många kommer som de är. Skinnväst, t-shirt, jeans eller

tenniströja fungerar precis lika bra i det här sammanhanget.

Så ställer de upp. Närmare 60 spelmän deltar i marschen till stora scenen, till tonerna Lästringe gånglåt. Från scenen framför musikerna sedan sitt allspel, bland annat bjuder de på Flenmo skänklåt och Tystbergavisan.

Sedan tar de buskar och stugor i besittning för att bjuda

förbipasserande på ljuv musik. Två av spelmännen på plats under midsommardagen är Kerstin Nordlinder och Ylva Westin från Stockholm, som visserligen besökt spelmansstämman som barn men som nu medverkade med varsin fiol under hakan.

Det tog dem två dagar att ta sig till Julita, med cykel. Under farden stannade de för att sova

på tågstationen i Hälleforsnä. I efterhand skrattar de gott åt äventyret.

- Det var enda sättet att ta sig hit, hävdar Kerstin.

- Men vi orkar nog inte cykla tillbaka, så då får det nog bli bussen, fortsätter hon.

Spelar dalalåtar

Tjejerna har lärt känna varandra i Malung, där Kerstin studerat folkmusik på folkhögskola och där Ylva gjort praktik. Därför spelar de bäst dalalåtar. Men med rötterna i Sörmland blir det också en del sörmländsk folkmusik.

Enligt Torsten Gau är det inte särskilt svårt att värva de yngre generationen till folkmusiken.

- Varje år arrangerar vi en veckokurs för ungdomar från Sörmland och i år har ett 40-tal anmält sig.

Kerstin Nordlinder, Ylva Westin och Fredrik Månsson som gör tjejerna sällskap på stämman, är tre levande exempel på det.

- Jag träffade en etnolog för ett tag sedan som berättade att vi tillhör en subkultur i Sverige, vi är ett efterskvalp av folkmusikvågen på 70-talet, säger Fredrik Månsson.

Först mycket sol, sedan kom de mörka molnen. Trots att Katrineholms spelmanslag spelade en trolldans för att skrämman bort regnet så kom en rejäl skur över besökarna på spelmansstämman.